

**Er roert entwat met *De Rore* in Ronse... :
Welkom wederom thuis, *Cypriaan* !
Een Cypriaan De Rore - Stichting komt er.**

door

Herman Kerkhove

Na vijfhonderd jaren is hij teruggekeerd van weg geweest op het klein ‘marktje’ in ’t centrum van Ronse...Daar was het dat zijn jongere broer reeds op jeugdige leeftijd een pelgrimsherberg mocht uitbaten, genaamd: ‘Sint Hermes’.

Het zal u opvallen, waarde lezer, dat bij het lezen van een hierbij gevoegd artikel van oud-conservator Albert Cambier en van de weergave van de conferentie door Dr Wim Daeleman uit Mol (!) dat er reeds lang iets aan het broeden was omtrent Cypriaan De Rore, wereldvermaard Ronsisch Renaissancemusicus.

Albert Cambier vertelt in zijn levendig en boeiend artikel dat inderdaad een der grootste renaissance-madrigalisten in Ronse is geboren in 1515-1516. Hierbij past de bijzondere aandacht die gaat naar een Amerikaanse Doctor in de Musicologie uit Massachussets Jessie Owens die een thesis maakte over deze Ronsenaar en zijn muziek. Zijzelf bezocht uit interesse onze krypte om er vast te stellen dat hetzelfde familie-embleem van de De Rore’s (twee gekruiste zeisen) terug te vinden is op het grafsteengedenkteken te Parma (Italië) waar Cypriaan overleed.

En op zekere dag belde Dr Wim Daeleman op om te informeren naar Albert Cambier en diens vele artikels die reeds verschenen in onze Geschiedkundige annalen doorheen vele jaren. Daaruit bleek eens te meer dat we er per slotsom om vele redenen prat mogen op gaan dat een musicus met internationale – ja mondiale – faam een der onzen is. Wim gaf vervolgens een fijne conferentie op 16 maart jl. in de Brouwerij, naar aanleiding van de jaarvergadering van de geschiedkundige kring GOKRTI.

Er gebeurde trouwens in het verleden een en ander, zowel door persoonlijke contacten van heel wat Ronsenaars als door verschillende verenigingen. Zodat we vandaag gewag kunnen maken van een waarlijk schokeffect, dat een algehele inhaalbeweging op gang bracht.

We citeren:

- Bezoeken aan de **vermeende** geboortestad van Cypriaan de Rore, namelijk: Mechelen. Daar bevinden zich immers nog twee standbeelden van De Rore, van de hand van de Mechelaar Louis Grootaers. De schepen van cultuur der stad Mechelen Frank Nobels gaf ons vriendelijk en uitvoerig uitleg over deze twee beelden; een ervan staat op de binnenkoer van het Conservatorium... te verkommeren en het tweede (wat een ontwerp was) staat gestald ... in de kelder van het Museum. We laten hier de Schepen zelf aan het woord: “ Het tweede beeld is geëxposeerd geweest op de tentoonstelling ‘Welgevormde Mechelse beeldhouwers in Europa, 1780-1850’ eerder in 2006. Het beeld, zowel het ontwerp als de uitvoering in Franse steen, dat zich nu (in slechte staat) in de tuin van het Conservatorium bevindt, is namelijk van de hand van Louis Grootaers. Van het beeld bestaan uitstekende foto’s. Om hier meer over te vernemen tot het bezichtigen van deze beelden is het aangewezen om contact te nemen met dhr. Wim Hüsken, conservator. Met vriendelijke groeten”. Tot hier de Schepen.
- Via Wim Daeleman kregen we contact met een ‘Stichting Willaert’ uit Roeselare, nog niet zolang opgericht en reeds in volle bloei. Adriaen Willaert, geboren te Rumbeke in 1490 en gestorven in 1562, was immers een tijdgenoot van onze Cypriaan De Rore, beide steunpilaren van de Renaissancemuziek in Europa. De heren Arnold Loose en Karel Hoornaert lieten weten dat de mensen uit Roeselare al even enthousiast waren omwille van het feit dat men er flink aan dacht ook te Ronse een Stichting De Rore op gang te brengen. Zij beloofden op de startvergadering aanwezig te zijn om enkele hints te geven. Dat gebeurde dan ook.
- Het Davidsfonds Ronse stond ook niet stil en gaf af en toe reeds een suggestie door aan de instanties. De vereniging bracht in een reeks een artikel van Albert Cambier naar voren in zijn ‘Periodiek’: een weergave van het musicologisch tijdschrift ‘Musica Sacra’. Deze vereniging nodigde voorheen Dhr Meersman uit voor een boeiende conferentie over De Rore.
- Voorheen werden te Ronse reeds enkele uitvoeringen van De Rore’werk gebracht, o.m. in de Krypte en in het stadhuis.
- Gaan we even op de websites surfen... Daar vinden we inderdaad meer dan 60.000 items terug die over De Rore Cypriaan spreken, en wel in zovele werelddalen, en tot... in het verre Oosten, met zijn onbegrijpelijke letterkarakters!
- Op de laatste jaarvergadering van onze Geschiedkundige Kring GOKRTI op 16 maart jl. bleek een ongemeen grote belangstelling voor het referaat over

de Rore door Dr Wim Daeleman. Hij plaatste De Rore in zijn tijds kader, en liet ons verder visueel en auditief die heerlijke madrigalen van De Rore smaken... En we traden zowaar in een stroomversnelling. Menigeen opperde dat er nu toch maar iets moest gebeuren rond deze musicus van wereldformaat: deze Ronsische figuur moest teruggebracht naar zijn heimat.

- Gemeenteraad en Stadsbestuur schoten in actie en zetten De Rore op hun agenda voor het zomerreces. En toen werd door de Cultuurraad de lont aangestoken.
- Tenslotte werd op 8 mei jl. een eerste contact gelegd samen met een aantal geïnteresseerden: een twaalfstal aanwezigen, met Schepen van Cultuur en Voorzitter van de Cultuurraad, deden aan brainstorming en maakten een eerste round -up. En wat bleek? Dat een zeer uitgebreid en gevarieerd programma werd opengegooid. Besloten werd op 26 juni een tweede ronde – tafelvergadering bijeen te roepen, om met een werkgroep tot een stichting ‘Stichting Cypriaan De Rore’ over te gaan. Met de opdracht die mogelijke voorstellen te bundelen en deze toe te vertrouwen aan verschillende kerngroepen, die op middellange termijn De Rore enerzijds zouden bekend maken bij het grote publiek (ook en in de eerste plaats te Ronse natuurlijk!), om anderzijds een aantal initiatieven op de rol te plaatsen die De Rore in zijn volle glorie voor goed zouden doen herrijzen. Eén termijn wordt alvast in het oog gehouden: en dat is de vijfhonderdjarige viering van De Rore’s geboortedag te Ronse: 1515 (16?) – 2015! Het wordt zeker een onvergetelijke ode aan hemzelf en ...aan zijn zo fijngevoelige muziek.
- Met natuurlijk en op de eerste plaats onze bijzondere dank aan Albert Cambier, oud-museumconservator: de persoon die sedert vele jaren door onverdroten en stage studie de grondlegger mag worden genoemd van wat zich op het hoogste niveau van de cultuurwereld in Ronse aan het afspelen is: Cypriaan De Rore, een weder-ontdekking. We hopen meteen dat hiermede zijn lang verbeide wens mag in vervulling gaan

Als corollarium brengen we enkele uitspraken die we sprokkelde uit een werkje van een befaamd Frans musicoloog Maurice Roche (Werk voor het eerst uitgegeven in 1959 in Ed. du Seuil, Parijs, in de reeks ‘Solfèges’ ISBN 2-02-000234-5: MONTEVERDI: pp. 5-11-12-17-51-54-76-105-108. Hieruit citeren we in vertaling:

- p. 11: ‘De Rore: Vader van het dramatisch madrigaal. De authentieke voorganger van Monteverdi.’
- p. 17: ‘Indien Claudio Monteverdi zich op iemand zou beroemen, dan zou het Cypriaan De Rore zijn.’
- p. 76: Volgens J.C. Monteverdi en Antico was de Rore de eerste om toe te geven dat iedere muzikale expressie dient gedragen te worden door niet enkel een poëtische tekst maar vooral door de poëzie die uit de muziek – zelf straalt.’

p. 108: Reglement van de Procuratoria: Het volgende is van niet te onderschatten belang indien men wil overgaan tot het uitkiezen van een meester – musicus: dat deze voornoemde kwaliteiten in zich draagt, en dat hij verder een musicus zij met de gestalte en de ruime blik als Adriaen Willaert, Cypriaan De Rore en Zarlino: dit zijn immers allen mensen die men niet zomaar oppikt langs de straat!

Van Cypriaan De Rore bestaan enkele schilderijen en beeldhouwerken. U zal ze her en der ontdekken in de artikels die over de man zijn geplaatst.

In de **vroeger** vermeende geboortestad Mechelen bevinden zich nog enkele van die beelden die in opdracht van de stad Mechelen werden gemaakt. De stedelijke musea ter plaatse beschikken over twee beelden met als onderwerp Cypriaan De Rore. Het ontwerp van een beeld bevindt zich in het Stedelijk Museum 'Hof ter Busleyden' (inv.nr. B62.) Zowel het ontwerp-beeld als de uitvoering in Franse steen dat zich nu (in slechte staat) in de tuin van het Conservatorium bevindt zijn namelijk van de hand van Louis Grootaers (1788-1867). Gelukkig bestaat er een oude zwart-wit foto uit een tijd waarop het beeld aanzienlijk beter was te zien.

Men kan deze beelden bezichtigen door contact te nemen met Wim Hüsken, Conservator der Stedelijke Musea Mechelen, Minderbroedersstraat 5, 2800 Mechelen. Tel. 015/294035. E-mail: wim.husken@mechelen.be

Iets meer over de beeldhouwer Grootaers Louis

Het standbeeld in Mechelen is zowat 2 meter hoog en in Franse steen vervaardigd in 1863. Cypriaan De Rore wordt er voorgesteld als een heer uit de Renaissance. Hij draagt een wambuis, broek en kousen. Aan zijn voeten heeft hij muiltjes, op zijn hoofd een muts met veer. Voor zich houdt hij de sleep van zijn cape waarin hij zich wikkelt als in een beschermende mantel. Cypriaan wordt in gedachten verzonken afgebeeld, zoals paste voor componisten van madrigalen. Aan zijn voeten ligt een mandoline, in zijn linker hand houdt hij een partituur die op een sokkel rust. Op die manier trouwens kwam De Rore voor op de weinige iconografische documenten van zijn tijd. Zijn gezicht is mager, met snor en ringbaard. De beeldhouwer was zo schrandere het personage een muts te geven om zijn kaalheid te verbergen. Het beeld is voornaam, de houding eenvoudig en geleerd, tegelijk nobel en ontspannen. Het beeld was bedoeld om in de hal van het stadhuis te prijken. Aldus kunnen we ons een beeld vormen van hoe de kunstenaar De Rore er moet hebben uitgezien.

Er zijn dus twee beelden voorhanden: een beschilderd gips, h. 47,5 cm. – en een groot beeld in Franse steen van 2,10 m. hoog.

Genoeg gegevens om aan een opdracht te denken vanwege de stad Ronse om een beeld van onze grote kunstenaar met wereldfaam te laten kappen of gieten...